

pulturis. Et licet aliqui contendant non esse revocatam simpliciter, sed quoad aliqua, quod significat Glossa ibi, et Sylvester, verb. *Casus*, tamen verba revocationis absoluta sunt: *Omnino cassamus*. Et quamvis non esset universalis, haberet locum in hoc punto; nam spectabat ad restringenda privilegia Mendicantium, quae restrictio in alio textu tollitur. Addo præterea, Pontificem ibi non condidisse novum jus de reservatione casuum, sed obiter retulisse casus, qui tunc erant reservati communi jure, aut consuetudine; et fortasse tunc hi casus erant recepti, nunc autem ex vi illius juris non oportet reservationem durare. Et ita in primo casu ibi numerato, qui est, quando peccatum habet ex jure annexam pœnitentiam publicam, omnes fatentur jam non esse in usu, quia hæc pœnitentiae jam sublatæ sunt; et si quæ supersunt, pertinent ad forum contentiosum, nec ratione illarum reservantur peccata, nisi etiam habeant censuram annexam.

7. Secundus casus est, quando habet excommunicationem majorem annexam. Sed hoc solum est verum, quando excommunicatione per se est reservata Papæ, et in aliquo particulari casu committitur Episcopo in jure, ut, verbi gratia, sepe fit in excommunicatione canonis, *Si quis suadente*; et in Trident., sess. 24, cap. 6, fit in omnibus occultis; tunc enim illa non est tam reservatio, quam delegatio. At vero quando excommunicatione simpliciter fertur in jure, nulla fit reservatio Episcopo, sed quilibet parochus, vel alius æqualis illi in jurisdictione potest et a culpa et a tali excommunicatione absolvere, juxta c. *Nuper*, de Sent. excommun., in 6. Et in hoc etiam conveniunt Angelus, verb. *Casus*; Navarr., n. 262, et omnes. Neque excipio excommunicationem reservatam Episcopo, quia existimo directe et proprie nullam talem esse in jure, quod alibi, Deo dante, ostendam. Dico etiam, in excommunicationibus reservatis Episcopis per eorum statuta, vel sententias, non statim haberi, quod ipsa peccata in se maneant reservata; quia, ut dixi, illa duo sunt distincta; imo interdum potest reservari censura, et non culpa. Consideranda ergo sunt verba reservationis, consuetudo, et potestas reservantis.

8. Tertius casus est, si peccatum habeat annexam irregularitatem. Sed veritas est, dispensationem irregularitatis esse reservatam, vel Pontifici, vel Episcopo, si sit occulta. Culpa autem per se reservata non est; imo, stan-

te irregularitate, potest quis absolviri a tali culpa, a quolibet proprio; quia irregularitas (in quo inter alia differt ab excommunicatione) non impedit sacramentorum susceptionem. Et hæc est etiam sententia communis ex Cajetan., verb. *Irregulariter*, et Navarro, et Angelo supra, et Sylvester, verb. *Casus*, quest. 3. Et sumitur etiam ex Glossa in c. *Si Episcopus*, de Pœnit. et remiss., quam sequuntur Hostiensis et alii, qui, numerantes casus episcopales, hujus mentionem non faciunt.

9. Quartus casus est de peccato incendiarii, qui numeratur in dicta extravag. Sed jam dixi, ex vi illius textus nullam habere reservacionem. Solet tamen præterea colligi hic casus ex c. *Pessimam*, 23, q. 8. Sed ibi nullam inventione reservationem, sed solum præceptum quoddam, ut talis peccator non absolvatur, nisi tali vel tali pœnitentia imposta, in qua Episcopus dispensare non possit; ibi tamen non limitatur absolutio, vel impositio pœnitentiae ad solum Episcopum. Nihilominus Navarrus dicit hunc casum esse receptum communij opinione et usu; quod si ita est, erit reservatus ex vi consuetudinis, non ex vi juris. Aderto etiam obiter, hoc peccatum non habere ipso jure excommunicationem annexam; tamen, si semel ab homine feratur excommunicatione, ratione illius statim manet reservata Papæ, ex cap. *Tua nos*, de Sentent. excomm.

10. Quintus casus est publica blasphemia, ex cap. *Statuimus*, de Maledictis. Tamen ibi solum est sermo de pœnitentia propter hoc peccatum injungenda in foro exteriori, ut etiam Navarrus advertit. Unde in Conc. Later., sub Leone X, sess. 9, in tit. de Reform. curia, § *Ad abolendam*, imponitur specialis pena propter hanc culpam in ordinè ad forum contentiosum. Ulterius vero præcipitur confessoribus, ut ab hoc peccato non absolvant, nisi severa imposta pœnitentia; supponitur ergo posse absolvere. Alii præterea casus numerantur in illa extrav. *Inter cunctas*, qui non dicuntur jure reservati, sed consuetudine, quæ consuetudo ibi approbat, et coartatur ad homicidas voluntarios, falsarios, violatores ecclesiastice immunitatis, et sortilegos. Quos casus Sylvest., verb. *Casus*, quest. 4. Navar. et Angel. supra, variis modis amplificant, scilicet, homicidium ad mutilationem; peccatum falsarii ad peccatum tucendi veritatem coram judice legitime interrogante, et ad peccatum advo-

cati, procuratoris, et notarii ostendentis parti adversæ scripturas alterius; et peccatum violationis immunitatis ad plura alia sacrelegia. Quæ omnia ipsi nullo jure probant, cum tamen materia ex se, cum sit odiosa, potius restrictionem postulet, quam ampliationem. Neque in ea valet argumentum a simili, neque a paritate rationis, sed præcise standum est verbis legis, si hæc essent jure reservata; tamen, quia hæc non dicuntur reservata ex vi juris, sed ex consuetudine, illa consulenda est, ut feratur judicium, tam de casibus quam de ampliationibus eorum; forte enim universalis non est, neque ejusdem modi in omnibus Episcopatibus. Quod vero Navarrus addit de peccato usurpandi, vel refinandi incerta bona, non video quod habeat fundamentum.

11. *Peccata reservata religiosis a S. D. N. Clemente VIII.* — Superest, ut dicamus de religiosis, quorum instituta singula non sunt hoc loco a nobis explicanda, sed solum adnotanda supra notata constitutio Clementis VIII, in qua hæc tantum peccata volunt esse posse religiosis reservata: *Primum*, *veneficia*, *incantationes*, *sortilegia*. 2. *Apostasia a religione*, sive *habitu dimisso*, sive *rerente*, quando eo perverit, ut *extra septa monasterii seu conventus fiat*. 3. *Nocturna ac furtiva e monasterio seu conventu egressio*, etiam non animo apostandandi facta. 4. *Proprietas contra votum paupertatis*, quæ sit peccatum mortale. 5. *Juramentum falsum in iudicio regulari*, seu *legitimo*. 6. *Procuratio*, *auxilium*, seu *consilium ad abortum faciendum post animalium satum*, etiam effectu non consecuto. 7. *Falsificatio manus*, seu *sigilli officialium monasterii*, aut *conventus*. 8. *Furtum de rebus monasterii seu conventus*, in ea quantitate quæ sit peccatum mortale. 9. *Lapsus carnis voluntarius opere consummatus*. 10. *Occisio*, aut *vulneratio*, seu *gravis percussio cujusque personæ*. 11. *Malitiosum impedimentum*, aut *retardatio*, aut *apertio litterarum a superioribus ad inferiores*, vel *ab inferioribus ad superioris*. Est autem circa hos casus advertendum primo, non statui a Pontifice, ut omnes hi casus sint in religionibus reservati, sed permitti tantum, ut *superior religionis possit hos casus sibi reservare*, aut *omnes*, aut *eorum aliquot*, prout subditorum utilitatè expedire prudenter in Domino judicaverit; prohiberi autem ne superiores regularium, præter hæc peccata, alla sibi reservent, propria, scilicet, auctoritate. Addit enim statim ibidem Sum-

mus Pontifex: *Si quod aliud præterea peccatum grave pro religionis conservatione, aut pro conscientiæ puritate, reservandum videbitur, id non aliter fiat, quam generalis capituli in toto ordine, aut provincialis in provincia matura discussione, et consensu.* 12. Ex quibus verbis colligi videtur, non relinquere potestatem superioribus religionis, ut pro aliqua particuli domo casum aliquem reseruent, sed tantum pro tota religione, vel pro tota aliqua provincia; et tunc potestas non conceditur Generali, aut Provinciali perse, sed cum consensu capituli generalis, aut provincialis. Nihilominus tamen existimo, si ad bonum regimen alicujus domus expedire, specialiter in ea peccatum aliquod reservare, posse superiore cum consensu capituli provincialis hujusmodi casum, vel casus reservare; quia Pontifex ibi non prescribit ut peccatum necessario reservandum sit pro tota religione, aut tota provincia, sed solum ait: *Si peccatum aliquod grave pro religionis conservatione, aut conscientiæ puritate reservandum videbitur*; potest autem pertinere ad conscientiæ puritatem, ut in uno loco fiat reservatio, quamvis non fiat in alijs, ut, verbi gratia, si locus sit expositus majoribus perculis, et ideo necessarium sit aliquid in eo severius præcipi et observari. Requiritur autem etiam tunc consensus capituli provincialis; quia Summus Pontifex, nec soli personæ alicujus superioris, nec soli capitulo unius domus hanc potestatem committit. Nec refert quod id non fiat pro tota provincia, nam satis est ut fiat in aliqua parte ejus; quidquid enim Provincialis agit in aliqua domo provinciæ sua, vere dicitur agere in sua provincia, neque aliud Summus Pontifex requirit.

13. *Prima sententia.* — *Opposita sententia probatur.* — Solet autem interdum Abbas, aut rector domus aliquid prohibere sub excommunicatione ipso facto incurrienda, illius absolutionem sibi reservando, ut, verbi gratia, ne religiosus, cum e monasterio cum facultate egreditur, in aliqua domo civitatis ingrediatur sine speciali superioris voluntate, vel quid simile. Et ideo quasitum est, an post hanc ordinationem Clementis possint superiores regularium domorum hanc reservationem facere. Videntur enim non posse sine consensu capituli provincialis, quia omnis casum reservatio illis interdicta est; hæc autem est cujusdam casus reservatio, quia, reservata excommunicatione, non potest religiosus ille absolviri a sua culpa, nisi a suo superiore,

quod est contra Pontificis intentionem. Atque ita aliquibus viris doctis visum est. Ego tamen oppositum censeo probabilius, nimurum hanc potestatem non esse ablatam Prælatis religionum; quia Clemens expresse loquitur de reservatione culparum. Verba enim ejus sunt: *Nemo ex regularium superioribus peccatorum absolutionem sibi reservet, exceptis iis,* etc. In casu autem proposito non reservatur peccati absolutio, sed censuræ, quæ longe diversa est, et ad diversum forum, et jurisdictionem spectat. Nec satis est, quod, per se loquendo, non potest dari absolutio a peccato non ablata censura; hoc enim accidentarium est: sufficit enim quod non sint idem, ut ab una ad aliam non sit prohibitio extendenda, præsertim cum respectu superiorum sit onerosa, et usum jurisdictionis restrin gens. Accedit, quod non est dubium, quin possint hi Prælati hujusmodi excommunicationes ferre, sicut antea poterant; talis autem excommunicatione est ab homine, cuius absolutio veluti ex natura sua est reservata judiciferenti; sicut ergo per constitutionem hanc non est ablata potestas ferendi excommunicationem ab homine, ita nec prohibita est talis censuræ reservatio. Verum est illam censuram non esse per sententiam specialem, sed per generalem, de qua est probabilis opinio, non magis esse de se reservatam, quam censuram a jure; verumtamen et opposita opinio non caret probabilitate, ut suo loco videbimus; et præterea qui fert sententiam, potest hanc intentionem suam et mentem declarare; et tunc non est dubium, quin id operetur præcise circa censuram, et non circa culpam. Quare, si ita fiat, non censeo hoc per se prohibatum ex vi hujus constitutionis, quanquam melius censemus id non facere sine speciali capituli provincialis consensu, ad omnem du bitationem tollendam.

SECTIO IV.

Utrum peccata possint reservari pro arbitrio Superioris absque legitima causa.

1. *An licite fiat dicta reservatio.* — *Respondeatur quantum ad delegatos.* — Duplex potest esse quæstionis sensus. Unus est, an hoc possit fieri licite; aliis, an valide. Prior sensus difficultatem non habet; nam certum est, Superioris non licite facere hanc reservationem, nisi ex justa causa; quia per se est onerosa subditis, et reddit difficilem usum sacramenti, et ideo non potest licite fieri pre sola vo-

luntate Superiorum, sed pro utilitate subditorum, ad quam hæc potestas principaliter ordinatur, quod amplius in sequentibus explicabitur et confirmabitur. Ut ergo dicamus de alio sensu, distinguendum est de hac reservatione facta tantum in ordine ad delegatum, vel in ordine ad alios ordinarios pastores inferiores. Nam respectu delegati certum est ex consensu Doctorum, quos referemus, validam esse reservationem, quamvis solo arbitrio sine necessaria causa fiat. Cujus ratio est, quia qui hoc modo committit alteri jurisdictionem suam, non ex debito justitiæ, sed ex sua voluntate id facit; ergo potest non totam, sed partem jurisdictionis committere ex eadem tantum voluntate; ergo potest dare jurisdictionem ad quædam peccata, et non ad alia, quod est illa reservare.

2. *Limitatio. — Reprobatur.* — Dicunt vero aliqui, etiamsi hoc verum sit in prima concessione jurisdictionis, tamen postquam semel tota delegata est, non posse per reservationem coaretari sine causa. Tamen, loquendo de absoluta potestate, non est necessaria limitatio; quia delegatio non est absoluta donatio, sed quædam concessio, quæ semper pendet a voluntate delegantis; et ideo sicut potest eam revocare, ita et coarctare. Solum sunt observanda duo. Unum est, quod licet ex parte delegati per se non sit injuria in hac reservatione, ex parte vero subditorum, propter quos hæc jurisdictione delegatur, poterit esse illicita, si absque rationabili causa et imprudenter fiat; nam pastores Ecclesiæ non habent hanc potestatem tanquam absoluti domini, vel propter suum commendum, sed ut Christi vicarii propter bonum ovium; et ideo, si per hanc reservationem nimium onerosi sint subditis, vel exponant eos aliquibus periculis, graviter peccabunt contra charitatem, abutendo potestate sua. Sicut etiam male facerent non delegando absolute hanc jurisdictionem aliquibus cum eisdem incommodis ovium. Nunguam tamen auderem dicere tales reservationes esse irritam, vel nullam, propter similem imprudentiam reservantis, quia nunquam est contra justitiam, nec deest absoluta potestas. Et sæpe accidit, ut usus potestatis habeat effectum, etiamsi minus prudens sit, et rationabilis, ut in superioribus tactum est, et patet in dispensationibus, et similibus, et maxime in effectibus negativis, qualis est hæc reservatio; tantum enim est non concessio jurisdictionis quoad aliquam partem. Cavendum præ-

terea est postquam semel facta est delegatio, ne illius coactatio, aut revocatio sine rationabili causa facta, cedat in infamiam ipsius delegati; nam ex hac parte posset esse illicita: quod præsertim continget, quando ad certum tempus commissio est facta, et ante illud elapsum revocatur; tamen hoc totum accidentarium est.

3. *Respondetur quantum ad ordinarios inferiores.* — *Prima opinio.* — Quando vero reservatio fit respectu inferioris pastoris habentis ordinariam jurisdictionem, major est difficultas, quia inferior habet intrinsecum, et proprium jus; et ideo est varietas opinionum. Prima absolute dicit esse nullam. Ita sentit Soto supra, circa 2 argum., et Ruard., art. 3. Essetque hæc sententia necessaria, si omnes hi pastores haberent jurisdictionem jure divino, nam quoties aliquo modo immunitandum est jus divinum, ut valida sit actio, requiritur causa; propter hoc enim dispensatio, verbi gratia, in jejunio, quamvis illicita et sine causa concedatur a Papa, valida est, quia est tantum in jure humano; dispensatio autem in voto, si fiat sine causa, non solum illicita, sed etiam nulla est, quia attingit aliquo modo jus divinum; sic ergo in præsenti, etc. Quia vero non admittimus illud fundamentum, potest hoc modo ratio induci: quia pastores, saltem ex suppositione officii, habent intrinsecum et naturale jus ad suam jurisdictionem; ergo saltem hoc titulo non possunt sine causa illa privari, nec licite, nec valide. Confirmatur, quia postquam aliquis recepit Episcopatum, aut beneficium, non potest illo privari sine causa. Similiter nullus potest suspendi ab officio, vel beneficio, solo arbitrio alterius sine causa, eritque talis suspensio nulla, si fiat; ergo similiter in præsenti.

4. *Secunda opinio.* — Secunda opinio absolute affirmat tales reservationes esse validam. Ita sentit Sylvest., verb. *Confessor*, 1, q. 3, et Henric., *Quodlib.* 1, q. 27. Fundamentum est, quia superior semper conferit jurisdictionem dependentem a sua voluntate; et ideo, si auferat illam circa aliquod peccatum, factum tenet, etiamsi fortasse sine convenienti ratione id faciat. Quæ opinio valde probabilis est.

5. *Tertia opinio.* — Tertia opinio distinguit inter Summum Pontificem respectu omnium inferiorum, et Episcopos respectu parochorum; et de Pontifice approbat secundam sententiam propter fundamentum ejus, et quia a

Pontifice manat omnis jurisdictione; in Episcopis vero approbat primam sententiam. Ita sentit Major, d. 17, quæst. 5, et Angelus, verb. *Casus*, et non displicet Soto. Fundamentum autem posterioris partis est, quia institutio et jurisdictione parochorum non est ab Episcopis, sed a Summo Pontifice; et ideo nec parochias dividere, aut mutare, negare aliquid simile facere possunt Episcopi propria potestate, nisi a Pontifice delegentur, ut sumi etiam potest ex Conc. Trid., sess. 21, c. 4, de Reformat., ibi, *Episcopi, ut Apostolicæ Sedis delegati*, etc. Ac proinde, si absque legitima causa ressent, nihil faciunt. Atque hæc distinctio non caret probabilitate.

Assertio.

6. *Posse Papam sine justa causa reservare peccata.* — Dico tamen, rem hanc posse speculative tractari, et practice. Et quidem de Summo Pontifice tam speculative quam practice probabilius censeo validam esse reservationem ab ipso factam, etiamsi absque legitima causa fiat. Prior pars probatur ex illo fundamento, quod hæc jurisdictione conferitur a Summo Pontifice, et ab illo pendet; unde non est de illa judicandum sicut de re, quæ transit in dominium absolutum alterius, ita ut non possit illa privari; sed potius, ut de quodam inferiori jure dependente a superiori, et ordinato ad bonum subditorum, magis quam ad utilitatem habentis; et ideo ita datur a supremo pastore, ut tamen semper ab illo pendeat, quia semper manet supremus pastor, et potest per seipsum curare, vel judicare oves, si velit. Quod ita confirmatur et declaratur, quia si a principio voluisse Papa instituere Episcopum dando illi tantam jurisdictionem, et non majorem, revera factum teneret, quia in effectibus privativis sufficiens ratio eorum est, ut causa non influat, sive licite, sive illicita faciat; ergo idem erit in reservatione, quæ fit post priorem institutionem, est enim eadem ratio. Præsertim, quia Pontifex a principio potuit hac lege et conditione jurisdictionem conferre, ut ab ipso semper penderet, nec se privaret jure suo et potestate. Quod autem ita fecerit, constat tum ex usu, tum etiam quia expedit bono communis ad tollenda schismata. Et confirmatur secundo, quia in aliis actibus jurisdictionis semper est efficax actus Pontificis; ut in foro contentiousio Ecclesiastico, si Pontifex ad se reservet cujusque cause judicium, valida est reservatio, etiamsi sine ulla alia ratione eam reser-

vet, sed solum ex supra potestate, ut constat ex c. *Ad nostram*, de Appellationib. Deinde, si Summus Pontifex aliquem eximat a jurisdictione Episcoporum, factum tenet, etiam si sola sua voluntate id faciat. Similiter, si Pontifex abrogat legem ab Episcopo latam, vel impedit, et irritet ferendum, vel aliquid praecipiat contra praeceptum Episcopi, semper actus jurisdictionis manans a Pontifice est efficax, dummodo versetur circa materiam licitam, quamvis fortasse sine causa, vel imprudenter id faciat. Quorum omnium ratio est supra tacta; quia licet Pontifex cum Episcopis communicet jurisdictionem suam, semper tamen manet proprius et supremus pastor et judex, a quo ceteri inferiores pendent, et potest si velit per seipsum curare oves suas, vel judicare causas earum. Ergo reservatio a Pontifice facta nunquam est censenda irrita ipso jure.

7. Manifestius autem hoc probatur, si practice res haec consideretur. Et signum imprimis est, quia nullus Catholicus auctor hactenus ausus est dicere reservationem aliquam in particulari factam a Summo Pontifice esse nullam, licet interdum nonnulli de multitudine reservationum conquesti fuerint. Secundo, quia in re dubia semper est timenda sententia pastoris, praesertim supremi; nunquam autem potest in particulari esse certum, reservationem fieri sine legitima causa, quia haec non semper est gravitas peccati, sed aliae multe possunt esse in pectore Pontificis, quamvis a subditis ignorentur; ergo nunquam potest aliqua ejus reservatio in particulari iudicari prudenter nulla. Tertio ita hoc declaro, quia Soto, et alii nunc maxime censem posse esse nullam hanc reservationem, quando nimia est multitudo reservatorum casuum; haec vero causa nunquam potest esse practice sufficiens. Interrogo enim, an statim tota collectione nulla sit, ita ut jam nullus casus reservatus maneat valide; et hoc dici non potest probabilius, tum quia decem casus, verbi gratia, possent valide reservari; ergo propter multiplicationem aliorum non fit statim invalida tota reservatio; tum etiam quia haec reservatio omnium non fit simul tota, sed paulatim; priores ergo reservationes validae sunt; non ergo fiunt invalidae solum quia superaddantur aliæ. Vel dicitur reservatio nulla quoad aliquos casus determinatos, et hoc etiam dici practice non potest, vel quia non est major ratio de his, quam de illis; vel certe quia non potest homo designare, quantus sit ille nume-

rus casuum reservatorum, quo impleto, reservations, quæ postea adduntur, nullæ sunt.

8. *An Episcopi possint reservare sine justa causa.* — De Episcopis vero respectu parochorum res est magis dubia, quia hoc pendet ex modo institutionis, et dependentiae, quam ex vi illius, et ex voluntate Pontificis parochi jurisdictionis habet ab Episcopo. Rationes autem factæ, si cum proportione applicentur, videntur suadere, etiam hic servari proportionalem subordinationem et dependentiam; nam semper Episcopus manet ita superior, ut possit causam aliquam sibi reservare; et quamvis in conscientia teneatur id prudenter et ex causa facere, tamen si semel faciat, videtur magis expediens ad tollendas occasiones schismatis, et ad cavenda pericula animarum, ad quarum utilitatem omnis haec potestas ordinatur, expedit, inquam, ut reservatio semel facta, rati et valida habeatur. Quæ omnia licet speculative non convincant, et ideo distinctio tertiae opinionis probabilitate non careat, moraliter tamen satis persuadent secundam sententiam et probabilitatem et securiorem esse. Praesertim vero non invenio, quomodo distinctio illa possit ad proxim applicari, propter discursum superius factum; et ideo, in particulari loquendo, nunquam censeo reservationem esse contemnendam tanquam nullam, sed quando reservatio, aut nimia, aut irrationalis apparuerit, recurrentem esse ad superiorum, ut illi rei provideat. Neque est necessarium aut utile majorem facultatem inferioribus concedere.

DISPUTATIO XXX.

DE MINISTRO QUI POTEST ABSOLVERE POENITENTEM PER SE ET DIRECTE A CASIBUS RESERVATIS.

Duobus modis potest absolviri hujusmodi poenitentes: primo, directe et per se ab ipsis casibus reservatis, ad quod necesse est ut absolvens habeat jurisdictionem circa illa, quia sine jurisdictione nemo potest ferre sententiam in aliqua causa. Secundo, potest contingere ut absolvatur poenitens habens casus reservatos, non tamen per se ab illis, sed ab aliis peccatis non reservatis, cum quibus indirecte et per accidens tolluntur reservata. Uterque igitur modus absolutionis et ministerii a nobis explicandus est. In hac vero disputatione solum explicabimus, apud quos sit haec jurisdiction ad absolvendum directe a casibus reservatis, et quibus modis haberi pos-

sit. In sequenti autem explicabimus usum ejus, et consequenter de indirecta absolutione dicemus.

SECTIO I.

Quis possit directe et per se absolvere a peccatis reservatis.

1. *Duae regulæ proponuntur.* — *Prima.* — Suppono jurisdictionem hanc posse duobus modis haberi, scilicet, vel ut ordinariam, vel tantum ut delegatam, rursusque delegationem hanc fieri posse vel per concessionem directe factam sacerdoti, vel per licentiam datum penitenti ad eligendum confessorem; nam quod haec omnia eadem est ratio de jurisdictione circa peccata reservata et circa alia. Duæ igitur regulæ generales sunt constitutæ. *Prima* est: qui peccata reservavit, et qui in hoc foro est illi jurisdictione superior, habet potestatem ordinariam ad absolvendum ab his peccatis. Haec est communis et certa, nam, qui reservando abstulit jurisdictionem, eam sibi retinuit; ergo per illam poterit absolvere: is autem qui est superior illo, habet jurisdictionem universalem respectu illius, quæ se extendit ad omnia, ad quæ jurisdictione inferioris; ergo ille etiam potest absolvere. Confirmatur, nam ante reservationem uterque dictorum Praelatorum poterat absolvere ab illis peccatis; sed per reservationem inferior non potuit auferre jurisdictionem a superiori; ergo. Dixi autem, in hoc foro, quia non satis est ut sit superior dignitate in ordine hierarchico, ut sunt, verbi gratia, Episcopus et Archiepiscopus; non enim potest Archiepiscopus subditum Episcopi, etiam suffraganei, absolvere a peccatis reservatis suo Episcopo, quia non habet immediatam jurisdictionem in diœcesibus suffraganeorum in hoc foro, nisi fortasse quando actu visitat illas, ut supra tetigi, et latius in materia de excommunicatione. Comparantur ergo illo modo Episcopus, et Summus Pontifex, et in religionibus Provincialis et Generalis, et sic de aliis.

2. *Secunda regula.* — *Error quorundam rejicitur.* — Secunda regula est, haec peccata etiam posse directe et per se remitti per potestatem delegatam, quæ concedi potest ab utroque Praelato, quem diximus habere potestatem ordinariam. Haec etiam est indubitata et communis; nam qua ratione sufficit delegata jurisdictione in hoc foro circa alia peccata, sufficit etiam circa haec, et eadem

est ratio et potestas delegandi illam. Quare manifestum est, eum, qui reservavit peccatum, posse delegare jurisdictionem absolvendi ab illo. Tamen de superiori, verbi gratia, Summo Pontifice, dixerunt aliqui non posse jurisdictionem hanc delegare circa peccata reservata ab inferioribus Episcopis sine consensu illorum, quia divino jure habent potestatem reservandi sibi peccata, qua privarentur per illam delegationem. Ita refert Navar., c. 27, n. 263. Sed est error manifestus, primo contra Ecclesiæ consuetudinem, secundo contra Summi Pontificis potestatem, et contra rationem; nam quidquid potest Pontifex per se ipsum absolvere sine consensu inferioris, potest etiam per alium, cui committat vices suas, absque ejusdem consensu. Unde Episcopus, licet possit reservare sibi respectu eorum, quibus ipse jurisdictionem dat, vel ab ipso pendent, non tamen respectu superioris, vel ejus qui ab eodem superiore jurisdictionem recipit. Ad cognoscendum vero quando potestas haec delegatur, verba concessio-nis diligenter advertenda sunt; nam per illa indicatur voluntas delegantis, a qua efficacia hujus concessionis pendet.

3. *Quibus verbis superior det hanc jurisdictionem.* — Solent autem circa hoc dubitare auctores, quibus verbis intelligatur superior concedere hanc jurisdictionem, id est, an oporteat semper in speciali declarare concedere potestatem super reservata, vel sufficient aliquid generalia verba. Quod tractat late Navarr., c. 27, n. 264, et D. Antonin., 3 p., tit. 17, c. 13. Sed in hoc vix potest generalis regula assignari, sed prudentia utendum est; et si concessio fit ore ad os, curandum est ut superior satis explicit mentem suam; si autem concedatur ex privilegio, seu quomodounque in scripto, consideranda sunt verba et juridice interpretanda. Itaque si solum faciat facultatem audiendi confessiones subditorum et absolvendi illos, non concedit casus reservatos, ut declaratum est in c. *Si Episcopus*, de Pœnit. et remiss., in 6, quia in generali verbo non intelliguntur specialia concessa. Et ex eodem principio dicunt dicti auctores, licet Episcopus dicat se concedere suam auctoritatem et potestatem, non censeri concedere casus reservatos; secus vero esset si prius concedat aliquem casum reservatum, et postea generaliter addat, et omnem meam potestatem; quia specificatio antecedens explicat generale verbum subsequens. Et idem est, si post tale verbum